

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม : การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในภาวะปกติแบบใหม่ (New Normal) ยุคโควิด-๑๙

นางสาวศิริพร กรอบทอง
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บทนำ

หากไม่เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ก็คงจะได้เห็นภาพข่าวการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศในกรอบอาเซียน ณ กรุงเทพมหานครและเมืองต่าง ๆ ของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในฐานะประธานอาเซียนที่กำหนดจัดขึ้นตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๓ ด้วยศักยภาพและประสบการณ์การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศระดับโลกและระดับภูมิภาคหลายครั้งในเวลาที่ผ่านมานี้ ทำให้เชื่อมั่นว่าเวียดนามจะจัดการประชุมได้อย่างสำเร็จเรียบร้อยอย่างแน่นอน การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้การประชุมวาระต่างๆที่กำหนดไว้แล้วต้องเลื่อนจากกำหนดการเดิม ดังเช่น การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๖ (the 36th ASEAN Summit) ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๖-๙ เมษายน เป็นวันที่ ๒๓-๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ และการประชุมอื่น ๆ นับร้อยการประชุมซึ่งเวียดนามในฐานะประเทศเจ้าภาพย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงเพราะต้องเตรียมความพร้อมล่วงหน้ามาเป็นแรมปีแล้วทั้งเรื่องแผนงานการต้อนรับ การคมนาคม ความมั่นคง และสุขอนามัยของผู้มาเข้าร่วมเพื่อให้มั่นใจถึงความปลอดภัยของผู้แทนประเทศต่าง ๆ ที่จะเข้าร่วมการประชุม^๑

ที่มาของภาพ : The World and Viet Nam Report. ใน <http://tgvn.com.vn/declaration-of-special-asean-summit-on-coronavirus-disease-2019-113694.html/> ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในฐานะประธานอาเซียน เป็นประธานการประชุมสุดยอดอาเซียนสมัยพิเศษ ว่าด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ผ่านระบบการประชุมทางไกล เพื่อหารือแนวความความร่วมมือในการป้องกันและ

^๑ ชูติเดช เมธีชูติกุล. “เวียดนามเตรียมพร้อมทุกอย่างสำหรับการเป็นประธานอาเซียนปี ๒๐๒๐” จับตาดาวอาเซียน ใน <http://aseanwatch.org/2020/01/06/สกว.> (๖ มกราคม ๒๕๖๓)

ลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เห็นชอบการจัดตั้ง “กองทุนอาเซียนเพื่อรับมือกับโควิด-๑๙” เพื่อจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์ให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและวัคซีน^๒ นับเป็นมิติใหม่ของการประชุมอาเซียนที่ตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันท่วงที รวมทั้งรูปแบบการประชุมออนไลน์ระหว่างประเทศซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัยและน่าจะใช้ประโยชน์กันอย่างกว้างขวางต่อไป

อนึ่ง การปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบของการประชุมอาเซียนดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิมให้สอดคล้องกับฐานวิถีชีวิตใหม่อันเป็นผลจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เรื่องสำคัญที่ได้รับผลกระทบและสร้างความวิตกกังวลให้กับทุกภาคส่วนทั่วโลกมากที่สุดขณะนี้คงไม่พ้นเรื่องเศรษฐกิจ เพราะเกี่ยวข้องกับการทำมาหากิน ปัญหาปากท้องและความเป็นอยู่ของคนในสังคมซึ่งตกงาน ขาดรายได้ หมดอาชีพ อีกทั้งแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนวัฒนธรรมการกิน อยู่ เดินทาง การศึกษาและวิถีคิดเปลี่ยนแปลงไป เริ่มมีการพูดถึงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (Great Recession) แบบที่ไม่เคยมีใครเผชิญมาก่อน จากความสามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการชื่นชมยกย่องจาก World Economic Forum ให้เป็น “low cost model” ทำให้เวียดนามยิ่งเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติมากยิ่งขึ้นแบบสวนกระแสโลก ประกอบกับรัฐบาลเวียดนามได้ปรับเปลี่ยนแผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อรองรับฐานวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว การปรับตัวในภาวะวิกฤตครั้งสำคัญนี้อาจทำให้เวียดนามกลายเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจที่มีบทบาทโดดเด่นยิ่งขึ้นในสังคมระหว่างประเทศภาวะปกติแบบใหม่ยุคโควิด-๑๙ ตามที่หลายฝ่ายคาดการณ์ไว้หรือไม่เป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตาม สำหรับงานเขียนครั้งนี้เป็นการศึกษาและประมวลข้อมูลจากเอกสารและสื่อออนไลน์เพื่อให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของเวียดนามในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัส การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและทิศทางแนวโน้มในอนาคตซึ่งน่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับเวียดนามมิติต่าง ๆ ได้

การเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ระบบเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นการตลาดแบบสังคมนิยม (Socialist-oriented market economy) ภายใต้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ (Doi Moi) ซึ่งเริ่มใช้เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๒๙ โดยเปลี่ยนจากการวางแผนส่วนกลางไปสู่ระบบตลาดเสรีภายใต้การควบคุมของรัฐบาล และกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อปี ๒๕๕๐ และเข้าร่วมในความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) เมื่อ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙^๓ ส่งผลให้เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เวียดนามตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมภายในปี ๒๕๖๓

^๒ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน กระทรวงการต่างประเทศ. “นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน สมัยพิเศษว่าด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)” ใน <http://www.mfa.go.th/asean/th/news/5230/116629>

^๓ ขณะนั้นเรียกว่า ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership-TPP) ริเริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ มีสมาชิกทั้งหมด ๑๒ ประเทศ ต่อมาสหรัฐอเมริกาถอนตัวออกไปเมื่อต้นปี ๒๕๖๐ ประเทศสมาชิกที่เหลือตัดสินใจเดินหน้าต่อโดยใช้ชื่อใหม่ว่าความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership-CPTPP) ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด ๑๑ ประเทศ คือ ญี่ปุ่น แคนาดา เม็กซิโก เปรู ชิลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน และเวียดนาม

เวียดนามเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และมีทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ค่าแรงของแรงงานเวียดนามถูกกว่าอินโดนีเซีย จีน และไทยค่อนข้างมาก โดยถูกกว่าค่าแรงในอินโดนีเซียกับจีนประมาณร้อยละ ๓๐-๔๐ และถูกกว่าไทยร้อยละ ๖๐ และแรงงานเวียดนาม ยังได้รับความไว้วางใจจากนักลงทุนต่างชาติว่ามีฝีมือดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาว กัมพูชา และเมียนมา ด้านผู้ประกอบการเวียดนามก็มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับผู้ประกอบการชาวไทย ซึ่งจากการที่เวียดนามมีประชากรมากกว่า ๙๐ ล้านคน ทำให้เวียดนามถือเป็นตลาดที่ใหญ่และมีโอกาสในการลงทุนสูง

ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ปี ๒๕๖๑)

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทิศเหนือติดกับจีน ทิศตะวันตกติดกับลาว
ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดกับกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับทะเลจีนใต้และอ่าวตังเกี๋ย ทิศใต้ติดกับอ่าวไทย

พื้นที่

๓๓๑,๖๙๐ ตารางกิโลเมตร (ประมาณร้อยละ ๖๔ ของไทย)

ประชากร

๙๕.๕ ล้านคน

ภาษาราชการ

เวียดนาม

ศาสนา

ไม่มีศาสนาประจำชาติ ประชาชนร้อยละ ๑๒.๒ นับถือศาสนาพุทธ (นิกายมหายาน)

ประมุข

นายเหวียน ฝู จ่อง ประธานาธิบดี (ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามด้วย)

ผู้นำรัฐบาล

นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรี

ระบอบการปกครอง

ระบอบสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam) เป็นพรรค
การเมืองเดียวและมีอำนาจสูงสุด

เขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕๘ จังหวัด และ ๕ เทศบาลซึ่งเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี
ฐานะเท่าจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

๒๔๐.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายได้ประชาชาติต่อหัว

๒,๕๕๑ เหรียญสหรัฐฯ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ร้อยละ ๗.๐๘

สินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนาม

สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องกลและส่วนประกอบ ผ้า รถยนต์

สินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนาม

สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โทรศัพท์มือถือ น้ำมันดิบ รองเท้า เครื่องหนัง เครื่องประดับ อัญมณี
คอมพิวเตอร์ สินค้าเกษตร และสินค้าประมง

แหล่งข้อมูล : สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย <http://www.thaiembassy.org/hanoi/th>

ในปี ๒๕๖๒ เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ของเวียดนามมีมูลค่าถึง ๑๒,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยมีอัตราการเติบโตร้อยละ ๓๘ นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ทั้งนี้ รัฐบาลเวียดนามมุ่งผลักดันให้เศรษฐกิจดิจิทัลมีส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ในประเทศภายในปี ๒๕๖๘ หรือร้อยละ ๔๓,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ปัจจุบัน ชาวเวียดนามประมาณ ๖๑ ล้านคนใช้อินเทอร์เน็ตและใช้เวลาโดยเฉลี่ย ๓ ชั่วโมง ๑๒ นาทีต่อวันในการใช้อินเทอร์เน็ตบนอุปกรณ์พกพา เช่น สมาร์ทโฟน

นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามอนุมัติแผนการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคธุรกิจเอกชนในปี ๒๕๖๘ โดยมีวิสัยทัศน์ถึงปี ๒๕๗๓ ด้วยวิธีแก้ปัญหา ๖ ประการ รวมถึงการปรับปรุงการลงทุนสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจและส่งเสริมการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของบริษัทเอกชน การสนับสนุนให้ธุรกิจใช้รูปแบบที่ยั่งยืนและเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและปกป้องสิ่งแวดล้อม แผนดังกล่าวเน้น ถึงการส่งเสริมการเริ่มต้นธุรกิจใหม่และการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการปกครองและคณะกรรมการจัดการธุรกิจ ภายในปี ๒๕๗๓ ตั้งเป้าหมายลดช่องว่างในระดับเทคโนโลยี คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรและการเข้าร่วมในเครือข่ายการผลิตของภาคเอกชน ในห่วงโซ่คุณค่าระดับภูมิภาคและระดับโลกให้เทียบเท่าประเทศชั้นนำในอาเซียน (ASEAN-4) แผนดังกล่าวมีเป้าหมายว่าในช่วงปี ๒๕๖๔-๒๕๗๓ ภาคเอกชนจะมีการขยายตัวของจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖-๘ ต่อปี และรายได้เฉลี่ยของแรงงานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๕-๓๐ ต่อปี

ด้านการลงทุน เวียดนามมีโครงการลงทุนจากต่างชาติ ๓๐,๑๓๖ โครงการ ด้วยทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น ๓๕๘,๕๓๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เกาหลีใต้เป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุด รองมาคือ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ตามลำดับ สำหรับประเทศไทยอยู่ลำดับที่ ๙ นักลงทุนไทยส่วนใหญ่ลงทุนด้านอุตสาหกรรมการผลิตและการแปรรูป การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นต้น นักลงทุนไทยรายใหญ่ที่ลงทุนในเวียดนาม เช่น TCC Group, Central Group, SCG, CP Vietnam, Hemaraj, B.Grim, ThaiBev, Amata, B.Grimm Power เป็นต้น^๔

กล่าวได้ว่าในเวลาที่ผ่านมา เวียดนามมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ดีและปรับตัวในทิศทางที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะปี ๒๕๖๒ เศรษฐกิจเวียดนามเติบโตอย่างเข้มแข็งมาก เนื่องจากตลาดภายในประเทศมีความต้องการซื้อขายสูง กระบวนการผลิตและอุตสาหกรรมมีความก้าวหน้า ประกอบกับต่างประเทศสนใจเข้ามาลงทุนในเวียดนามสูง นับตั้งแต่กลางปี ๒๕๖๑ เป็นต้นมา การทำสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกา-จีน ทำให้บริษัทต่างชาติซึ่งมีฐานการผลิตในประเทศจีนต่างพยายามหลีกเลี่ยงการขึ้นค่าจ้างแรงงาน โดยมีความสนใจจะย้ายฐานการผลิตเข้ามาในเวียดนามจำนวนไม่น้อย ประกอบกับการลงนามข้อตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EVFTA) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา และจะมีผลบังคับใช้กลางปี ๒๕๖๓ นี้ เป็นปัจจัยกระตุ้นการลงทุนในเวียดนามและการเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามมากยิ่งขึ้น หากแต่การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่เกิดขึ้นในช่วงต้นปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลกอย่างรุนแรงแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้น ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับรัฐบาลประเทศต่างๆรวมทั้งเวียดนามที่จะนำพาประเทศให้ผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้และฟื้นฟูเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นอีกครั้ง

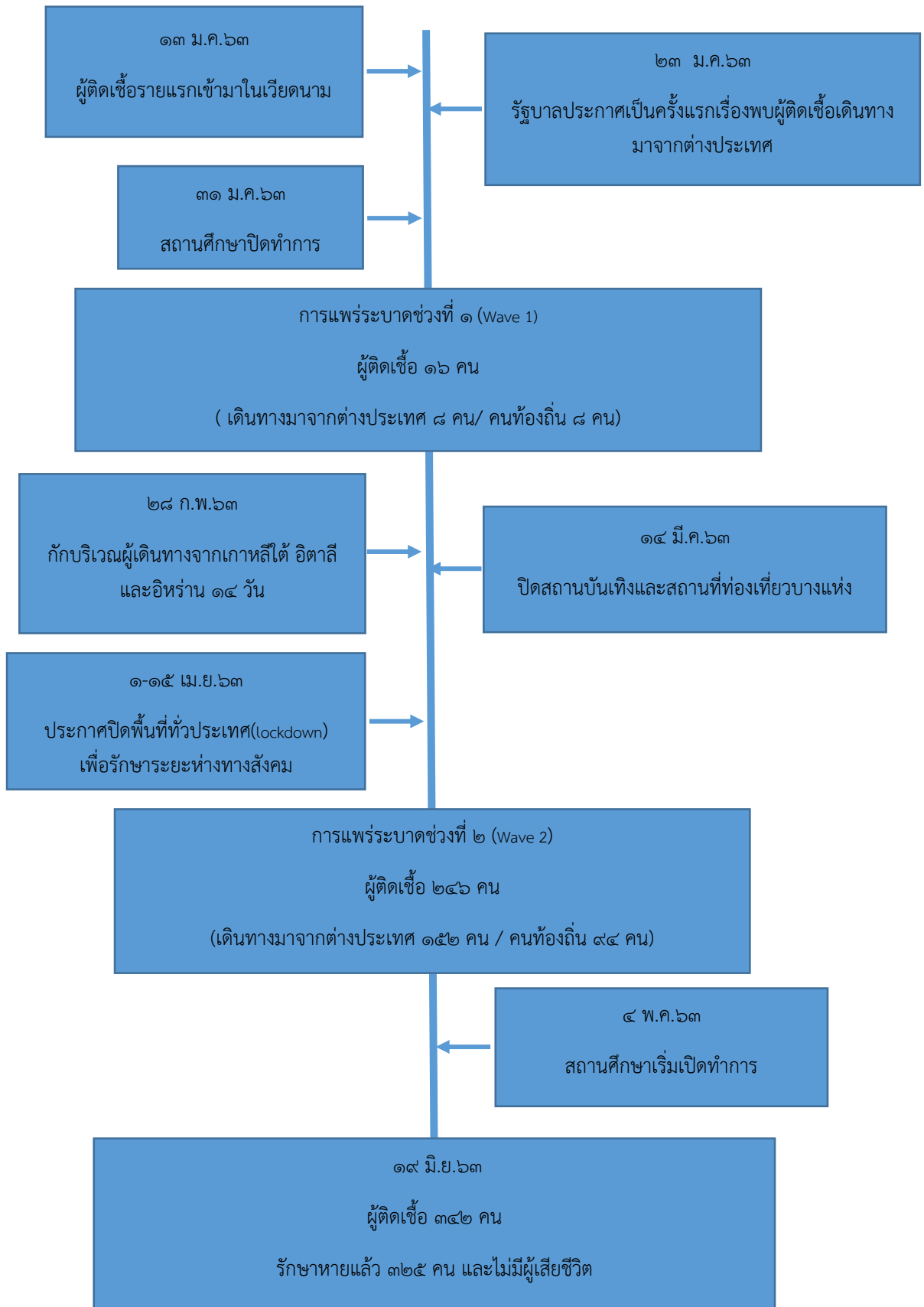
^๔ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ใน https://www.ditp.go.th/ditp_web61

การทำสงครามกับไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ในเทศกาลตรุษญวน(Tết) หรือการเฉลิมฉลองปีใหม่ของเวียดนาม ช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมกราคมที่ผ่านมา นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้กล่าวเป็นครั้งแรกถึงความจำเป็นที่จะต้องประกาศสงครามกับไวรัสโคโรนา แม้ว่าขณะนั้นการแพร่ระบาดยังคงมีขึ้นภายในประเทศจีน และในเวลาต่อมา ได้กล่าวย้ำในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามว่าอีกไม่นานไวรัสโคโรนาจะแพร่ระบาดมายังเวียดนาม การต่อสู้กับการแพร่ระบาดของไวรัสนี้ก็เหมือนกับการต่อสู้กับศัตรู รัฐบาลเวียดนามได้จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรค COVID-19 โดยเริ่มมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างจริงจังและเป็นระบบ มาตรการป้องกันที่สำคัญ ได้แก่ การปิดด่านพรมแดนระหว่างประเทศ การปิดเส้นทางการบินระหว่างประเทศและปรับลดเที่ยวบินภายในประเทศ รวมทั้งการให้บริการสาธารณะต่างๆ การปิดพื้นที่เพื่อรักษาระยะห่างทางสังคม โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง(high-risk) เช่น กรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ พื้นที่ที่มีความเสี่ยง (at-risk) และพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำ (low-risk) และใช้ระบบเฝ้าระวังทางสังคมโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทหาร ตำรวจ และประชาชนร่วมกันตรวจตรา สถานศึกษาปิดตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ชาวต่างชาติที่มาจากพื้นที่เสี่ยงและต้องการเข้าประเทศต้องถูกกักกันตัวในพื้นที่ที่กำหนด รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศปิดพื้นที่ทั่วประเทศ (lockdown) ตั้งแต่วันที่ ๑-๑๕ เมษายน ๒๕๖๓ อนุญาตให้ผู้คนออกจากที่พักอาศัยไปซื้ออาหาร ยารักษาโรคและสิ่งของจำเป็นเท่านั้น ห้ามเดินใกล้ชิดกัน โดยต้องเว้นระยะห่าง ๒ เมตร พร้อมรณรงค์ให้ชาวเวียดนามหยุดอยู่บ้าน ล้างมือ และสวมใส่หน้ากากอนามัยเสมอ จนกระทั่งต้นเดือนพฤษภาคม รัฐบาลเวียดนามได้ผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ โดยยังคงรักษาระยะห่างทางสังคมและการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เช่น กิจกรรมทางศาสนาได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเปิดชายหาดซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ อาทิ อ่าวฮาลอง เมืองดานัง นาตรัง รถประจำทางในนครโฮจิมินห์ เปิดทำการอีกครั้งโดยอนุญาตให้มีผู้โดยสารจำนวน ๒๐ คนต่อรถ ๑ คัน สถานศึกษาและด่านพรมแดนก็เปิดทำการด้วย เป็นต้น^๕

^๕ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร. มาตรการของเวียดนามในการป้องกันการแพร่ระบาด COVID-19 (รวมมาตรการสำหรับชาวต่างชาติ). ใน <http://www.thaiembassy.org/hanoi/contents/filemanager/COVID19VN-Foreigner.pdf> และ "Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates" ใน [Vietnam Briefing](http://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html/) ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ลำดับเหตุการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในเวียดนาม ปี ๒๕๖๓

ภาพการรณรงค์ของรัฐบาลเวียดนามเพื่อให้ประชาชนป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
ที่มาของภาพ : <https://www.dw.com/en/how-vietnam-is-winning-its-war-on-coronavirus/a-52929967>
(๑๖ เมษายน ๒๕๖๓)

นับตั้งแต่เริ่มพบผู้ติดเชื้อในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ มาจนถึงปัจจุบัน (มิถุนายน) เวียดนามมีผู้ติดเชื้อจำนวนน้อยมาก ประการสำคัญคือไม่ปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิต เป็นประเทศแรก ๆ ที่ประกาศชัยชนะในการควบคุมการแพร่ระบาด อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรค่อนข้างมาก ประมาณ ๙๘ ล้านคน (ปี ๒๕๖๒) (เปรียบเทียบกับประเทศอื่นที่ประกาศชัยชนะแล้ว ได้แก่ นิวซีแลนด์ มีประชากรประมาณ ๕ ล้านคน ใต้หวันมีประชากรประมาณ ๒๓ ล้านคน และเกาหลีใต้มีประชากรประมาณ ๕๐ ล้านคน) จึงเป็นที่สนใจวิเคราะห์เหตุปัจจัยของความสำเร็จในการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเวียดนาม สรุปได้ดังนี้

๑) เวียดนามเรียนรู้จากอดีต ซึ่งในเวลาที่ผ่านมามีประสบการณ์กับการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (SARS) โรคไข้หวัดนก (H5N1) โดยต้องรีบป้องกันไว้ก่อน

๒) ประเมินความเสี่ยงของไวรัสชนิดนี้ได้ค่อนข้างเร็วและดำเนินการเชิงรุกในการกำหนดมาตรการป้องกันควบคุมตั้งแต่ไวรัสยังไม่แพร่ระบาดเป็นวงกว้าง เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จีนรายงานข่าวผู้ติดเชื้อไวรัสเสียชีวิตรายแรก รัฐบาลเวียดนามได้สั่งการให้ตรวจสุขภาพผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และกักบริเวณเพื่อเฝ้าสังเกตผู้ที่มีอาการไข้เป็นเวลา ๑๔ วัน พร้อมทั้งวางแผนยุทธศาสตร์การควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดร่วมกันผู้แทนองค์การอนามัยโลกตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา

๓) มีมาตรการขั้นต้น การกักตัวและการตรวจหาเชื้อที่มีประสิทธิภาพ โดยที่ไวรัสได้แพร่ระบาดไปทั่วโลก เวียดนามกำหนดให้บุคคลทุกคนที่เดินทางมาถึงประเทศเวียดนามต้องถูกกักบริเวณเพื่อเฝ้าดูอาการ เป็นเวลา ๑๔ วัน ยกเลิกเที่ยวบินระหว่างประเทศทั้งหมด นอกจากนี้ใช้ระบบการติดต่อผ่านแอปพลิเคชันมือถือ เรียกว่า NCOVI ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการโทรคมนาคมแห่งเวียดนาม เพื่อเป็นช่องทางการแจ้งอาการป่วยและสุขภาพของประชาชนเวียดนามได้อย่างกว้างขวาง

๔) ผู้นำของเวียดนามมีความเด็ดขาดสูง โดยสามารถสั่งปิดพรมแดนที่ติดกับจีนซึ่งเป็นต้นตอของโรคระบาด กระตุ้นให้ชาวเวียดนามตื่นตัวสู้กับไวรัสเหมือนสู้กับศัตรู ซึ่งสามารถปลุกจิตสำนึกของชาว

เวียดนามที่มักรู้สึกภาคภูมิใจเสมอเมื่อมีส่วนร่วมในภาวะวิกฤตและความยากลำบากของชาติเป็นอย่างดี^๖ พร้อมทั้งรณรงค์ โดยสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายเพื่อสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอที่น่าสนใจคือเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ รัฐบาลเวียดนามมีโครงการขอรับบริจาคเงินทุนเพื่อซื้อยาและอุปกรณ์เพื่อการป้องกันการติดเชื้อสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ปรากฏว่าชาวเวียดนามให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี บริจาคเงินผ่านระบบออนไลน์จำนวนมากกว่า ๒.๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

๕) การพัฒนาชุดตรวจโควิด(Covid-19 test kits) ในช่วงแรกเวียดนามนำเข้าชุดทดสอบไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จากเกาหลีใต้ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ชิ้น ต่อมาเอกชนของเวียดนามได้ประดิษฐ์ขึ้นเอง อีกทั้งได้ทดสอบคุณภาพจนได้รับการรับรองโดยองค์การอนามัยโลก(WHO) และเป็นไปตามมาตรฐานของยุโรปทำให้สามารถส่งไปจำหน่ายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป รวมทั้งสหราชอาณาจักร ยูเครนและฟินแลนด์ และอีกหลายประเทศที่สนใจสั่งซื้อชุดทดสอบไวรัสที่เวียดนามจัดทำขึ้น ซึ่งเวียดนามสามารถผลิตได้วันละประมาณ ๑๐,๐๐๐ ชุด ราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐-๖๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ หรือประมาณ ๕๕๐-๘๐๐ บาท^๗

นอกจากนี้ ในช่วงแรกของการแพร่ระบาดเวียดนามได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนและอุปกรณ์ป้องกันการแพร่ระบาดจากมิตรประเทศโดยสหรัฐอเมริกามอบเงินช่วยเหลือเวียดนามมูลค่า ๙.๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และญี่ปุ่นสนับสนุนเงินเป็นจำนวน ๑.๘๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ(ผ่านองค์กรระหว่างประเทศ) แต่ภายในระยะเวลาไม่นาน เวียดนามกลับเป็นฝ่ายผลิตและส่งมอบหน้ากากอนามัยให้กับประเทศต่างๆ เป็นจำนวนมากกว่า ๑ ล้านชิ้น ดังเช่นในเดือนเมษายน ๒๕๖๓ ได้มอบหน้ากากอนามัยแก่ประเทศยุโรป จำนวน ๕๕๐,๐๐๐ ชิ้น มอบให้รัสเซีย จำนวน ๒๒๐,๐๐๐ ชิ้น และมอบหน้ากากอนามัยจำนวน ๒๕๐,๐๐๐ ชิ้น และชุดป้องกันไวรัส จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ ชุด ให้กับสหรัฐอเมริกา บริจาคหน้ากากอนามัยและอุปกรณ์การแพทย์มูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ให้กับญี่ปุ่น^๘ วิธีการดังกล่าวเป็นที่กล่าวขานถึงว่าเป็นการทูตหน้ากากอนามัย (Mask Diplomacy) มิใช่ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับประเด็นการเมืองและเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศอย่างชัดเจน เนื่องจากประเทศต่างๆที่เวียดนามจัดส่งหน้ากากอนามัยให้ล้วนเป็นประเทศที่เวียดนามต้องการกระชับความสัมพันธ์เป็นพิเศษ ดังเช่น สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นต่างให้ความช่วยเหลือเวียดนามในประเด็นทะเลจีนใต้ซึ่งเวียดนามกำลังมีข้อพิพาทกับจีน^๙ เป็นต้น ในเวลาต่อมาไม่นาน เวียดนามยังสามารถผลิตเวชภัณฑ์ส่งขายเป็นสินค้าที่ทำรายได้เข้าประเทศทางหนึ่งด้วย เครื่องช่วยหายใจซึ่งผลิตและพัฒนาโดยวินกรุ๊ป บริษัทสัญชาติเวียดนาม ปลายเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา เวียดนามส่งผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดมือมูลค่ามากกว่า ๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ไปยังสหรัฐอเมริกา ยุโรป แคนาดา ในเวลาต่อมาขนส่งทางเรือไปอีก มูลค่า ๔-๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และบริจาคเวชภัณฑ์มูลค่า ๒๔๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ แก่ ๘ ประเทศ

^๖ Rodion Ebbighausen. "How Vietnam is winning its 'war' on coronavirus". ใน <https://www.dw.com/en/how-vietnam-is-winning-its-war-on-coronavirus/a-52929967> (๑๖ เมษายน ๒๕๖๓)

^๗ WHO approves made-in-Vietnam Covid-19 test kit. ใน <https://e.vnexpress.net/news/news/who-approves-made-in-vietnam-covid-19-test-kit-4090402.html>. วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๓ และ Veronique Maeva Fages. "Here are 4 ways Viet Nam has managed to control COVID-19" ใน <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/vietnam-control-covid-19>. (๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

^๘ "Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates" *Vietnam Briefing* ใน <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html>(๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

^๙ Ralph Jennings. "Vietnam Using Mask Diplomacy to Fortify Foreign Relations" ใน <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/vietnam-using-mask-diplomacy-fortify-foreign-relations> (๒๒ เมษายน ๒๕๖๓)

ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓ และ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวียดนามได้ส่งหน้ากากอนามัยจำนวน ๓๐ ล้านชิ้นทางเรือไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในอเมริกาเหนืออีกด้วย^{๑๐}

โควิด-๑๙ : ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและมาตรการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลเวียดนาม

นับตั้งแต่การประกาศใช้มาตรการกำหนดระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสส่งผลให้การดำเนินชีวิตชาวเวียดนามต้องหยุดกิจกรรมภายนอกบ้าน และอยู่บ้านเป็นหลัก ทำให้ขาดรายได้ บ้างตงงานเนื่องจากภาคธุรกิจ โรงงานและบริษัทต่างหยุดการประกอบการเป็นการชั่วคราวเกือบทั้งหมดและบางส่วนปิดกิจการลง บางส่วนที่เปิดทำการก็มีปริมาณการสั่งซื้อจากต่างประเทศลดลงเพราะในหลายประเทศก็ยังคงอยู่ในช่วงใช้มาตรการกำหนดระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เช่นกัน จากการรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติเวียดนาม (เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓) พบว่าผู้ใช้แรงงานจำนวนประมาณ ๕ ล้านคน หรือร้อยละ ๘๕ ซึ่งทำงานอยู่ในบริษัทต่าง ๆ ภายในประเทศได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙^{๑๑} ดังนี้

ปี ๒๕๖๓	ภาคเศรษฐกิจของเวียดนาม	มาตรการของรัฐบาลเวียดนาม
มกราคม	สำนักงานและบริษัทต่าง ๆ มากกว่า ๓๐๐ แห่งปรับเปลี่ยนเวลาทำการ และได้ลดขนาดการดำเนินงานลง	
กุมภาพันธ์	• ธุรกิจครัวเรือนจำนวนมากกว่า ๑๘,๐๐๐ ราย ที่นครโฮจิมินห์ถูกร้องขอให้ปิดทำการในช่วง ๔ เดือนแรกของปีนี้	
มีนาคม	• สายการบินทั้งหมดหยุดทำการบินเข้า-ออกประเทศเวียดนามตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม • การผลิตโทรศัพท์ซัมซุง แกลล럭시 โน้ต ล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากมาตรการของเวียดนามที่มีต่อเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตาม ลูกจ้างของซัมซุง	• เวียดนามหยุดส่งออกข้าวตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม เพื่อความมั่นคงด้านอาหารภายในประเทศ • หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาการขอขยายเวลาการชำระภาษีของโรงงานอุตสาหกรรม และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด

^{๑๐} “ Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates” *Vietnam Briefing* ใน <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html/> (๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^{๑๑}. “Five million workers, 84.8% of companies affected by COVID-19 pandemic in Vietnam: GSO” *Business* ใน <https://tuoitrenews.vn/news/business/20200425/five-million-workers-848-of-companies-affected-by-covid19-pandemic-in-vietnam-gso/54223.html>

ปี ๒๕๖๓	ภาคเศรษฐกิจของเวียดนาม	มาตรการของรัฐบาลเวียดนาม
	<p>ประมาณ ๑๘๐ คน ได้รับอนุญาตตามข้อตกลงระหว่างทั้งสองรัฐบาล โดยที่ซัมซุงและแอลจี ส่งวิศวกร ๔๓๐ คน เดินทางโดยเที่ยวบินพิเศษเข้ามาสนับสนุนกระบวนการผลิตในเวียดนามให้ดำเนินต่อไป</p> <ul style="list-style-type: none"> • บริษัท พอร์ด มอเตอร์ หยุดทำการผลิตในเวียดนามเป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม • บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ เวียดนาม ประกาศหยุดทำการผลิตรถยนต์ภายในเวียดนามเป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม • วินฟาสต์และนิสสันเวียดนาม ประกาศหยุดการผลิตรถยนต์ ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายนเป็นต้นไป • บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปเป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๗ 	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐบาลวางแผนการช่วยเหลือประชาชนและภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด
เมษายน	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้ประกอบการรถยนต์ฮุนได และฮอนด้าเวียดนามประกาศหยุดดำเนินการอย่างน้อยจนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน • บริษัทฮอนด้าเวียดนามประกาศเริ่มทำการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน • โรงงาน บริษัทและการบริการที่ผลิตและจัดหาสินค้าที่จำเป็นได้รับอนุญาตให้เปิดทำการแต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบด้านสุขอนามัยอย่างเคร่งครัด(ช่วงครึ่งเดือนหลัง) 	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐบาลยกเลิกกฎหมายอนุญาตส่งออกหน้ากากอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบอย่างเคร่งครัด • องค์การเภสัชกรรมประกาศรายการยาที่ห้ามส่งออกเพื่อสำรองไว้ใช้ภายในประเทศ จำนวน ๓๗ รายการ (ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน) • กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าขอให้รัฐบาลพิจารณาการส่งออกข้าวโดยจำกัดจำนวนส่งออกไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐ ตัน ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม (อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐบาล) • กระทรวงคมนาคมเสนอการลดภาษีสำหรับบริษัทขนส่งคมนาคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด • วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓ รัฐบาลเวียดนามประกาศมาตรการให้ความช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยจัดมอบเงินช่วยเหลือสำหรับบุคคลที่แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้ (๑)ลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบ (ลูกจ้างที่มีสัญญาจ้างงานโดยถูกระงับการทำงานชั่วคราวหรือไม่ได้รับการจ่ายเงินเดือนอย่างน้อย ๑ เดือน จะได้รับ

ปี ๒๕๖๓	ภาคเศรษฐกิจของเวียดนาม	มาตรการของรัฐบาลเวียดนาม
		<p>เงินช่วยเหลือประมาณ ๗๗ เหรียญสหรัฐฯหรือ ๑.๘ ล้านดอลลาร์/เดือน/ประมาณ ๒,๔๗๗.๗๐ บาท เป็นเวลา ๓ เดือน /ลูกจ้างที่ตกงานจากการถูกเลิกจ้างและไม่ใช่ลูกจ้างตามสัญญาการว่าจ้างงานจะได้รับเงินช่วยเหลือจำนวน ๔๓ เหรียญสหรัฐฯ/๑ ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ ๑,๓๗๖.๗๖ บาท)</p> <p>(๒) นายจ้างที่ได้รับผลกระทบ (เจ้าของกิจการหรือนายจ้างผู้ต้องจ่ายเงินชดเชยแก่ลูกจ้างในช่วงที่ให้หยุดการทำงานชั่วคราวระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓ อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ตามกฎหมายแรงงาน จะได้รับสิทธิกู้ยืมเงินโดยไม่เสียดอกเบี้ย ไม่ต้องมีหลักประกันใดๆ จากธนาคารเวียดนามเพื่อกิจการด้านสังคม(Vietnam Bank for Social Policies-VBSP) ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐบาล เป็นระยะเวลา ๑ ปี</p> <p>(๓) ผู้ประกอบการรายย่อย (เสียภาษีไม่เกิน ๔,๒๖๕ เหรียญสหรัฐฯหรือ ๑๐๐ ล้านดอลลาร์/ปี (ประมาณ ๑๓๗,๕๖๔.๙๙ บาท)</p> <p>(๔) บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ</p> <p>(๕) บุคคลที่ฐานะยากจนและค่อนข้างยากจน</p> <p>(๖) บุคคลผู้รับการคุ้มครองทางสังคม^{๑๒}</p>
พฤษภาคม	<ul style="list-style-type: none"> บริษัท แอปเปิล เริ่มผลิตหูฟังโทรศัพท์เป็นครั้งแรกในเวียดนาม และเป็นครั้งแรกที่ผลิตนอกประเทศจีน สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม (มกราคม-พฤษภาคม ๒๕๖๓) มูลค่าการส่งออก ๒๔.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๒ ทั้งนี้ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ(FDI) ลดลงร้อยละ ๑๗ หากเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> รัฐบาลเวียดนามอนุมัติให้เปิดด่านพรมแดนติดกับประเทศจีน ๒ แห่งเพื่อทำการค้าขายระหว่างกัน รัฐบาลเวียดนามวางแผนปรับลดภาษีเงินได้สำหรับธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง มูลค่า ๖๗๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อรับมือกับโควิด-๑๙ รัฐบาลเวียดนามเริ่มมาตรการฟื้นฟูอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรณรงค์เน้นตลาดภายในประเทศด้วยสโลแกนว่า “คนเวียดนามเที่ยวเวียดนาม” พร้อมส่วนลดราคาที่พักตามสถานที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศจำนวนมาก และมุ่งเน้นการบริการที่มีคุณภาพ
มิถุนายน	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งออกผลไม้เวียดนามได้รับผลกระทบจากการขึ้นราคาค่าขนส่ง 	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานมีฝีมือต่างชาติ จำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ คน ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศเวียดนาม

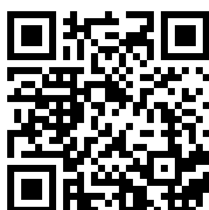
^{๑๒} ข้อมูลจาก “COVID-19: Vietnam Issues Financial Assistance for Employers, Employees”. [Vietnam Briefing](#) (๒๘ เมษายน ๒๕๖๓) และ “Vietnam Business Operations and the Coronavirus : Updates” [Vietnam Briefing](#) (๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

ปี ๒๕๖๓	ภาคเศรษฐกิจของเวียดนาม	มาตรการของรัฐบาลเวียดนาม
	ทางอากาศเนื่องจากจำนวนเที่ยวบินมีจำกัด ขณะที่ความต้องการของตลาดค่อนข้างสูง ตัวเลขการส่งออกลดลงครึ่งหนึ่งในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา โดยผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางทะเลเป็นหลัก ซึ่งให้บริการเดือนละ ๒-๔ ครั้ง ด้วยอัตราค่าบริการปกติ	<p>โดยกักบริเวณในต้นเดือนมิถุนายนก่อนที่จะเข้าปฏิบัติงานในโครงการผลิตน้ำมันและเหล็กกล้า ณ จังหวัด Quang Ngai</p> <ul style="list-style-type: none"> • สายการบินเวียดนามแอร์ไลน์ และสายการบินภายในประเทศทั้งหมดเริ่มเปิดดำเนินการอีกครั้งพร้อมกับเปิดเส้นทางการบินใหม่ ๖ เส้นทาง • เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ สภาแห่งชาติเวียดนามมีมติเสียงข้างมากร้อยละ ๙๔.๖ ให้สัตยาบันต่อข้อตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม โดยจะมีผลบังคับใช้ต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ นี้ (สหภาพยุโรปให้สัตยาบันแล้วเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา)
กรกฎาคม		<ul style="list-style-type: none"> • ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ รัฐบาลเวียดนามจะอนุญาตการตรวจลงตราหนังสือเดินทางออนไลน์ (e-Visa) สำหรับชาวต่างชาติ ๘๐ ประเทศ^{๑๓} ซึ่งเป็นสัญญาณเชิงบวก หากแต่พรมแดนประเทศเวียดนามยังคงไม่เปิดรับชาวต่างชาติเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสต่อไป

^{๑๓} Resolution No. 79/NQ-CP ระบุถึง ๘๐ ประเทศที่จะได้รับอนุญาตรับการตรวจลงตราหนังสือเดินทางออนไลน์ (e-Visa) ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ประกอบด้วย อาร์เจนตินา อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน ไอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ ออสเตรเลีย โปแลนด์ เบลารุส เบลเยียม โปรตุเกส บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บราซิล บรูไน บัลแกเรีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คาซัคสถาน แคนาดา กาตาร์ เยอรมัน ซิลิ โคลอมเบีย อินเดีย เช็ก อันดอร์รา ลิสเตนสไตน์ โมนาโก โครเอเชีย คิวบา เดนมาร์ก ไซปรัส ติมอร์เลสเต เอสโตเนีย จอร์เจีย สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐอเมริกา ฮังการี กรีซ อิตาลี ลัตเวีย รัสเซีย สหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์เหนือ ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก ไมโครนีเชีย มอลตา มาซิโดเนีย เม็กซิโก เมียนมา มอลโดวา มองโกเลีย มอนเตเนโกร นาอูรู ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ปาเลา ปานามา ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ฟิจิ ฟิลิปปินส์ หมู่เกาะมาร์แชลล์ หมู่เกาะโซโลมอน โรมานี ซามัวตะวันตก ซานมาริโน เซอร์เบีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ จีน (รวมผู้ที่ถือหนังสือเดินทางของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ไม่รวมผู้ถือหนังสือเดินทางออนไลน์ของจีน) อูรุกวัย วานูอาตู เวเนซุเอลา เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สโลวาเกียและสโลวีเนีย ข้อมูลจาก VGP News <http://news.chinhphu.vn/Home/Govt-to-issue-EVISA-to-citizens-from-80-countries-since-July/20205/40248.vgp>. (๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

หญิงชาวเวียดนามกำลังใช้ถุงพลาสติกกรองรับข้าวสารจากตู้อัตโนมัติ
ซึ่งนักธุรกิจชาวเวียดนาม ณ นครโฮจิมินห์ ได้ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติ
ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส ๒๐๑๙
ที่มาของภาพ : <https://www.bangkokpost.com/world/1898925/rice-atm-feeds-vietnams-poor-amid-virus-lockdown> (๑๓ เมษายน ๒๕๖๓)

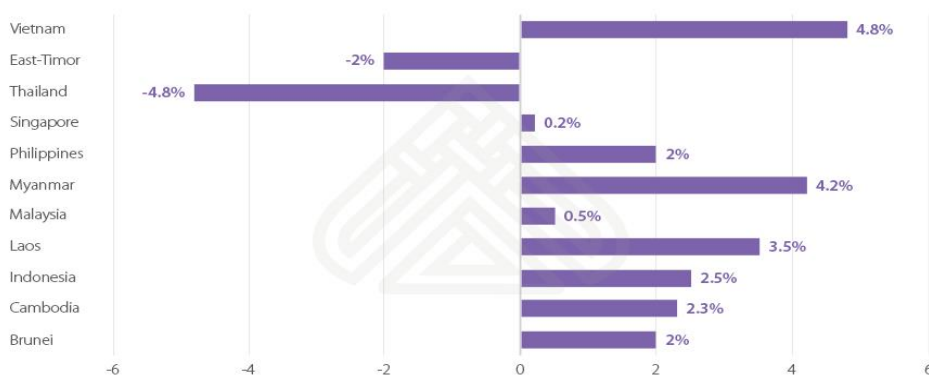

จากข้อมูลที่น่าเสนอมาช่างต้นแสดงให้เห็นการดำเนินการของรัฐบาลเวียดนามที่มีการรับมือกับการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างเป็นลำดับโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ ความตื่นตัวของชาวเวียดนามและรัฐบาลเวียดนามที่มีระบบการบริหารจัดการการแพร่ระบาดที่มีประสิทธิภาพทำให้อัตราการติดเชื้อของเวียดนามจำนวนน้อยกว่าหลายประเทศ ที่สำคัญไม่ปรากฏว่ามีการเสียชีวิตแต่อย่างใด แต่อีกด้านหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ วิธีการดำเนินชีวิตของผู้คนและระบบเศรษฐกิจของประเทศได้รับผลกระทบไม่น้อยกว่าแหล่งอื่นๆ ซึ่งรัฐบาลเวียดนามวางแผนช่วยเหลือประชาชนและภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ขณะเดียวกันภาครัฐและภาคเอกชนของเวียดนามร่วมกันคิดค้นผลิตภัณฑ์และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในภาวะการแพร่ระบาดตามแนวทางของเวียดนามที่เคยเป็นมาคือพึ่งพาต่างประเทศเฉพาะการส่งออกเท่านั้น หน้ากากอนามัยและเวชภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นสามารถผลิตเป็นสินค้าส่งออก และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศที่เวียดนามต้องการกระชับความสัมพันธ์เป็นพิเศษ ในภาวะวิกฤตโรคระบาดไร้พรมแดนขณะนี้คงมีเพียงไม่กี่ประเทศที่ระคับระคองประชาชนของตนให้ปลอดภัย สามารถดำเนินการค้าและกิจกรรมระหว่างประเทศได้อย่างต่อเนื่องแม้จะไม่เต็มรูปแบบดังเช่นเวียดนาม

แนวทางขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเวียดนามในยุคโควิด-๑๙

ตามความเห็นของนาย Changyong Rhee ผู้อำนวยการฝ่ายเอเชีย-แปซิฟิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอยู่บนความไม่แน่นอนและเป็นช่วงเวลาที่ท้าทายผลกระทบจากไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เกิดขึ้นครอบคลุมทุกภาคส่วนเป็นวงกว้างและคาดเดาได้ยาก อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียในปีนี้อยู่ที่ร้อยละ ๐ ซึ่งเลวร้ายกว่าช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลกและช่วงวิกฤตการเงินเอเชียที่ผ่านมา เป็นประสบการณ์ใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนอย่างน้อยในรอบ ๖๐ ปี เศรษฐกิจของแต่ละประเทศจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสและนโยบายการรับมือ ซึ่งมีอาจทอเวลาการคอยการกลับมาของภาวะปกติ แต่ละประเทศจำเป็นต้องกำหนดแนวนโยบายเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้ปัจจัยเงื่อนไขของตนเองโดยเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ สำหรับเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียนในปีนี้อาจจะติดลบร้อยละ ๑.๓ จากการที่กิจกรรมการท่องเที่ยวลดลง การหยุดชะงักด้านการค้า การส่งออกและภาคอุตสาหกรรมการผลิต ความผันผวนในตลาดการเงิน ดังเช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ซึ่งการส่งออกและการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหลักของระบบเศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างมากแม้ว่าจะมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสตั้งแต่ช่วงแรกเริ่มก็ตาม^{๑๔}

Prediction of GDP Growth Rate in 2020 of Southeast Asia

Source: Asia Development Bank

Graphic © Asia Briefing Ltd.

การคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ๒๕๖๓
โดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)

ที่มาของภาพ : “Vietnam’s Economy to Grow Fastest in Southeast Asia Despite COVID-19: ADB”
Viet Nam Briefing ใน <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnams-economy-grow-fastest-southeastasia-despite-covid-19.html/> (๒๓ เมษายน ๒๕๖๓)

สำหรับเวียดนามซึ่งเคยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ ๗ และเติบโตอย่างต่อเนื่องจากการที่เป็นแหล่งนำสนใจสำหรับการลงทุน สำหรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ กลับมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปีนี้เพียงร้อยละ ๓.๘^{๑๕} อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็น

^{๑๔} International Monetary Fund. Transcript of April 2020 Asia and Pacific Department Press Briefing.
ใน <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/04/16/tr041520-transcript-of-april-2020-asia-and-pacific-department-press-briefing> (๑๕ เมษายน ๒๕๖๓)

^{๑๕} Michishita Wataru. “rebuild economy” ใน www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/backstories/1135
(๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓)

สอดคล้องกับนักวิเคราะห์หลายฝ่ายที่ระบุว่าเวียดนามน่าจะเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจแนวโน้มเป็นบวกมากที่สุดในปีนี้ นอกเหนือจากความสามารถในการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีเหตุปัจจัยอื่นๆ ดังนี้

๑. ความพร้อมรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ

ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เวียดนามเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศอยู่แล้ว ด้วยความมีเสถียรภาพทางการเมือง แนวนโยบายของรัฐบาลที่จูงใจนักลงทุนต่างชาติ ค่าจ้างแรงงานราคาถูก โครงสร้างพื้นฐานซึ่งเวียดนามพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาการทำสงครามการค้าสหรัฐอเมริกาสหรัฐอเมริกา-จีนทำให้บริษัทที่มีฐานการผลิตในประเทศจีนต่างตระหนักถึงผลกระทบด้านภาษีต่างๆที่เพิ่มสูงขึ้นและเริ่มย้ายฐานการผลิตออกจากประเทศจีนซึ่งเวียดนามเป็นจุดหมายปลายทางหนึ่งในอาเซียนที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ในครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ มีการลงทุนโดยบริษัทจีนในเวียดนามประมาณ ๑.๙ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และประเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาลงทุนจำนวนมาก ได้แก่ ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้^{๑๖} ทั้งนี้ บริษัทญี่ปุ่นมีความต้องการย้ายฐานการผลิตมายังภูมิภาคอาเซียนตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ “จีนบวกหนึ่ง” (China Plus One) โดยลดสัดส่วนการพึ่งพาจีนทั้งในการลงทุนและการประกอบธุรกิจลงจากความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศมีความไม่แน่นอนสูง รัฐบาลญี่ปุ่นได้เปิดโครงการเงินอุดหนุนภาคอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นเพื่อส่งเสริมให้บริษัทย้ายฐานการผลิตออกจากจีนไปยังประเทศอื่นโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียนอีกด้วย

ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัส บริษัทต่างๆเริ่มทบทวนห่วงโซ่อุปทานของตน(Supply chain) โดยเฉพาะบริษัทที่มีฐานการผลิตในประเทศจีน เริ่มมองภูมิภาคอื่น ๆ มากขึ้นเพื่อกระจายความเสี่ยง เวียดนามเป็นเป้าหมายที่อยู่ในความสนใจและค่อนข้างมีความพร้อม ดังจะเห็นได้จากการดำเนินการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมในเวียดนามระงับลงชั่วคราวจากมาตรการล็อกดาวน์ประเทศและปริมาณการสั่งซื้อสินค้าจากประเทศต่างๆลดน้อยลงเพราะต่างก็อยู่ในช่วงล็อกดาวน์ประเทศเช่นเดียวกัน อุตสาหกรรมสิ่งทอและโรงงานทอผ้าซึ่งมีอยู่มากกว่า ๖,๐๐๐ แห่งในเวียดนาม มีคนงานประมาณ ๒.๕ ล้านคน (ตัวเลขปี ๒๕๖๐) สามารถสร้างรายได้จากการผลิตหน้ากากอนามัยเพื่อจำหน่ายจ่ายแจกเป็นจำนวนมากดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจากการที่รัฐบาลเวียดนามสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสภายในประเทศได้อย่างรวดเร็วเป็นจุดแข็งประการหนึ่งที่สร้างความไว้วางใจแก่นักลงทุนต่างชาติที่ยังคงให้ความสนใจลงทุนในเวียดนามต่อไป นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามยังได้อำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติโดยการปรับลดอัตราภาษีและเพิ่มแรงจูงใจต่างๆอีกด้วย เช่น ยกเว้นภาษีให้นักลงทุน ๕-๑๐ ปี ในประเด็นนี้ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน โดยพานาโซนิคซึ่งเป็นบริษัทของญี่ปุ่นประกาศย้ายฐานการผลิตตู้เย็นและเครื่องซักผ้าจากประเทศไทยไปยังเวียดนามเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ในด้านหนึ่งนั่นถือเป็นการปรับตัวของบริษัทในการลดต้นทุนการผลิตและอีกด้านหนึ่งเป็นการวางตำแหน่งใหม่ของเวียดนามที่กลายเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลกไปแล้ว

๒. การแสวงหาโอกาสจากการเข้าร่วมข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา เวียดนามมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้นแสดงถึงการยอมรับและเชื่อมั่นต่อศักยภาพของคนเวียดนามทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ดังเช่น การเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสันติภาพระหว่างผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือกับประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ กรุงฮานอย ส่งเสริมสถานะระหว่างประเทศของเวียดนามให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น การได้รับเลือกจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกไม่ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง

^{๑๖} Michishita Wataru. “US-China trade war sends ripples to Vietnam” ใน

สหประชาชาติในโควต้าของกลุ่มประเทศเอเชีย-แปซิฟิก วาระ ๒ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓-๒๕๖๔) นอกจากนี้เวียดนาม กระตือรือร้นในการเข้าร่วมความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศทั้งพหุภาคีและทวิภาคีต่างๆ และความตกลง การค้าเสรี (Free Trade Agreements: FTA) เพื่อเพิ่มโอกาสการส่งออกสินค้าได้มากยิ่งขึ้น

ปี ๒๕๕๙ รัฐบาลเวียดนามได้รายงานต่อคณะกรรมการสภาแห่งชาติเวียดนาม (National Assembly Standing Committee) ว่า เวียดนามได้ลงนามและจะลงนามในความตกลงทางการค้าเสรี รวม ๑๖ ฉบับ ได้ลงนามใน ๑๐ เขตการค้าเสรี เสร็จสิ้นการเจรจาใน ๒ เขตการค้า และอยู่ในระหว่างการเจรจาอีก ๔ เขตการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวียดนามได้เข้าร่วมความตกลงทางการค้าเสรีใน ๖ ภูมิภาคในฐานะที่เป็น สมาชิกอาเซียน ประกอบด้วยเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และอีก ๕ เขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์รวมทั้งการเข้าร่วมเขตการค้าเสรี แบบทวิภาคีระหว่าง เวียดนามกับชิลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasia Economic Union: EAEU) เวียดนาม ได้เสร็จสิ้นการเจรจาข้อตกลงค้ากับสหภาพยุโรปและความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทาง เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership: CPTPP) แล้ว และความตกลงที่อยู่ระหว่างการเจรจา ได้แก่ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ความตกลงทางการค้าเสรีระหว่างฮ่องกงกับ อาเซียน ความตกลงทางการค้าเสรีกับอิสราเอล และความตกลงทางการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป (European Free Trade Association: EFTA)^{๑๗}

ข้อตกลงการค้าเสรีสำคัญที่เวียดนามเข้าเป็นภาคีสมาชิก ได้แก่ **(๑) ความตกลงที่ครอบคลุม และก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP)** ซึ่งถือเป็นก้าวใหม่ของเวียดนามในการ รวมตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ช่วยให้เวียดนามสามารถสร้างความสัมพันธ์กับประเทศคู่ค้ารายใหม่ และ สร้างโอกาสในการเจาะตลาดใหม่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้สินค้าในกลุ่มประเทศสมาชิก CPTPP เกิดการ แข่งขันระหว่างกันน้อยลง เป็นประตูการส่งออกที่สำคัญสำหรับสินค้าเวียดนาม เช่น สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า เฟอร์นิเจอร์ไม้และอาหารทะเล ไปยังตลาดใหม่ อาทิ แคนาดา เม็กซิโก และเปรู^{๑๘} อนึ่ง การเป็น สมาชิก CPTPP ยังทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในเวียดนามมากกว่าไทยอีกด้วย

^{๑๗} สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์. เวียดนามลงนามในความตกลงทางการค้าเสรี ๑๖ ฉบับ ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากสกต. ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ใน https://ditp.go.th/contents_attach/159308/159308.pdf (๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙)

^{๑๘} สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์. CPTPP มีผลบังคับใช้ในเวียดนาม. ข่าวเด่นประจำ สัปดาห์จากสกต. ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างวันที่ ๙-๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ ใน https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/502831/502831.pdf&title=502831&cate=577&d=0 (๒๔ มกราคม ๒๕๖๒)

ที่มาของภาพ : “Vietnam’s exports to CPTPP countries surge” ใน <https://customsnews.vn/vietnams-exports-to-cptpp-countries-surge-10313.html> (๗ เมษายน ๒๕๖๒)

และ (๒) ข้อตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EVFTA) โดยล่าสุด เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ สภาแห่งชาติของเวียดนามมีมติด้วยเสียงข้างมากร้อยละ ๙๔.๖ ให้สัตยาบันต่อข้อตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม(The EU-Vietnam Free Trade Agreement : EVFTA) คาดว่าจะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคมนี้เป็นต้นไป นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายจะปรับลดอัตราภาษีการค้าระหว่างกัน ขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา แรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม การแข่งขันอย่างยุติธรรม และการเชื่อมโยงระเบียบปฏิบัติต่างๆร่วมกัน^{๑๙} อนึ่งคาดว่าข้อตกลงดังกล่าวจะกระตุ้นภาคการผลิตของเวียดนามและการส่งออกให้ฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งภายหลังการระบาดของไวรัส และมีแนวโน้มเป็นไปได้ด้วยดีเพราะสหภาพยุโรปแสดงจุดยืนนโยบายการค้าที่ให้ความสำคัญกับการใช้ FTA เป็นกลไกขยายการค้าและการลงทุนหลังเกิดวิกฤตโควิด-๑๙^{๒๐} ด้วยเช่นกัน

^{๑๙} “Vietnam’s National Assembly approves EU – Vietnam Free Trade Agreement” *Vietnam Times* ใน <https://vietnamtimes.org.vn/vietnams-national-assembly-approves-eu-vietnam-free-trade-agreement-21169.html> (๘ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^{๒๐} “พาณิชย์ เผยอียูเดินหน้าเจรจา FTA ประเทศคู่ค้าหลังโควิดคลี่คลาย ตั้งเป้าลงนามความตกลงไทยภายในปี 64” ใน <https://www.ryt9.com/s/iq03/3135954> (๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓)

EU-VIETNAM TRADE AGREEMENT

WHY IS IT IMPORTANT?

It helps grow trade between the two partners, contributing to jobs and welfare...
 ....and at the same time strengthen the protection of human and labour rights and the environment.

WHAT WILL THE AGREEMENT DO?

- Eliminate over **99%** of customs duties on goods
- Make exporting and importing easier through improved standards and regulations
- Protect **169** traditional European delicacies from imitation

KEY EU EXPORT PRODUCTS

Product Category	Current Tariff	Tariff after 7 Years
DAIRY	20%	0% OVER 5 YEARS
VEHICLES	78%	0% OVER 7 YEARS
WINE	50%	0% OVER 7 YEARS
PHARMACEUTICALS	8%	0% OVER 7 YEARS
CHOCOLATE	30%	0% OVER 7 YEARS

PROTECTING LABOUR RIGHTS AND ENVIRONMENT

The infographic also features icons for the EU flag, Vietnam map, a handshake, and a globe, along with the text 'International Labour Organization Conventions'.

ที่มาของภาพ : “ The EU-Vietnam agreement in 60 seconds” ใน <https://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-vietnam-agreement/>

อย่างไรก็ตามเวียดนามต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ภายใต้ความตกลงการค้าระหว่างประเทศ อาทิ การปรับปรุงมาตรฐานของสินค้าให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนด การปรับตัวและพัฒนากระบวนการผลิต การยกระดับเทคโนโลยี ฯลฯ นาย Bui Thanh Son รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามแสดงทัศนะเกี่ยวกับแนวนโยบายของเวียดนามขณะนี้ สรุปได้ว่า เวียดนามจะพัฒนาแผนการดำเนินงานเชิงรุกที่ต้องปรับเปลี่ยนใหม่เพื่อประโยชน์และโอกาสจากการทำข้อตกลงดังกล่าว โดยจะดำเนินการอย่างรวดเร็วในการเตรียมความพร้อมภายในประเทศ พัฒนาผลผลิตและศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล การส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยี กระตุ้นส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนให้ปรับตัวและยกระดับการผลิตเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานระดับโลก และยังคงร่วมมือในการแก้ไขกฎหมายระหว่างประเทศให้ทันสมัยอีกด้วย^{๒๑} สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับรัฐบาลไทยซึ่งอาจนำไปสู่การทบทวนแนวนโยบายการค้า การลงทุนระหว่างประเทศก็คือ บริษัทต่างๆ ในประเทศไทยปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าตลาดส่งออก โดยเฉพาะตลาดหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ซึ่งลูกค้ามีคำสั่งขอให้โรงงานต่างๆ ของไทยขยายฐานการผลิตไปในเวียดนามเพื่อจะได้ใช้สิทธิ

^{๒๑} “Policies for Vietnam to catch opportunities from EU market after EVFTA and EVIPA” *Vietnam Times* ใน <https://vietnamtimes.org.vn/policies-for-vietnam-to-catch-opportunities-from-eu-market-after-evfta-and-evipa-21322.html> (๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓)

ประโยชน์จากที่เวียดนามบรรลุการเจรจาความตกลงเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EVFTA) และ CPTPP ที่ลดภาษีนำเข้าร้อยละ ๐

การลำเลียงข้าวลงเรือบรรทุกสินค้าที่ทำเรือ ณ นครโฮจิมินห์ ซึ่งตามข้อตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม มีผลให้เวียดนามสามารถส่งข้าวจำนวน ๘๐,๐๐๐ ตัน/ปีไปยังสหภาพยุโรปโดยอัตราภาษีเป็น ๐

ที่มาของภาพ : <https://vietnamtimes.org.vn/evfta-new-gateway-for-market-diversification-and-economic-growth-20245.html> (๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

๓. การปรับเปลี่ยนสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)

ปี ๒๕๖๑ รายงานของยูเอชเอและเทมาเส็กระบุถึงระบบเศรษฐกิจดิจิทัลของเวียดนามว่าเสมือนมังกรที่เพิ่งได้รับการปลดปล่อย ในปีต่อมา รายงานดังกล่าวได้ระบุให้เวียดนามและอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีการเติบโตของระบบเศรษฐกิจดิจิทัลชั้นนำของภูมิภาค คาดว่าปี ๒๕๖๘ ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลของเวียดนามจะมีมูลค่าสูงถึง ๔๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ นักลงทุนต่างให้ความสนใจและทุ่มทุนจำนวนมหาศาลในเวียดนามหลายภาคส่วน ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน การชำระเงิน และการซื้อขายออนไลน์ซึ่งมีแนวโน้มใช้ระบบดิจิทัลมากขึ้น นอกจากนี้ การจ้างงาน ซึ่งเวียดนามเป็น ๑ ใน ๕ ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศ(International Labor Organization) ศึกษาวิจัยและคาดการณ์ว่าแรงงานร้อยละ ๕๖ มีแนวโน้มสูงที่จะถูกเลิกจ้างงานและแทนที่ด้วยเทคโนโลยีในทศวรรษหน้า รัฐบาลเวียดนามได้เตรียมพร้อมพัฒนาทักษะที่จำเป็นแก่ประชาชนเพื่อรองรับตลาดแรงงานดิจิทัล และการทำงานร่วมกันของภาคเอกชนด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต การบัญญัติกฎหมายด้านความมั่นคงไซเบอร์ และให้ความร่วมมือกับต่างประเทศผ่านกรอบความร่วมมือเอเปกและอาเซียน^{๒๒}

^{๒๒} Ousmane Dione. “Digital Economy in Vietnam: Building the Foundations for Future Growth” ใน <https://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/digital-economy-vietnam-building-foundations-future-growth> (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

นายเหียง ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนามร่วมพิธีเปิดงานการให้บริการออนไลน์แห่งชาติเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และนับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของเวียดนาม
ที่มาของภาพ : <https://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/digital-economy-vietnam-building-foundations-future-growth> (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้เทคโนโลยีมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนชัดเจนมากขึ้นและเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ พฤติกรรมของผู้คนเปลี่ยนไปจากเดิม จากที่ต้องเดินทางไปทำงานด้วยรถยนต์ รถไฟ ถูกกำหนดให้อยู่ที่บ้าน ทำงานจากที่บ้าน แนวโน้มอนาคต รัฐบาลทั่วโลกคงจะมีคำแนะนำให้ประชาชนของตนทำงานจากบ้านมากขึ้น ตัดลดงบประมาณการสร้างถนน ทางด่วน หันไปทุ่มเทพัฒนาระบบการสื่อสารโทรคมนาคม เช่น อินเทอร์เน็ต wifi ให้ใช้งานได้รวดเร็วเต็มประสิทธิภาพเพื่อรองรับวิถีชีวิตของคนยุคโควิด-๑๙ สำหรับเวียดนาม เมื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศได้แล้วก็มีรอเข้าที่จะเร่งพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศสู่ความเป็นดิจิทัล (Digital transformation) โดยมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลให้ครองสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ภายในปี ๒๕๖๘ และสร้างเครือข่ายไร้สาย 5G ระดับสากลภายในปี ๒๕๗๓ ขณะเดียวกันจะจัดทำแพลตฟอร์มรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) สำหรับฐานข้อมูลระดับชาติของประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชากร ที่ดิน การขึ้นทะเบียนธุรกิจ การเงินและการประกัน ภายในปี ๒๕๖๘ วางแผนให้ประชากรเวียดนามมากกว่าร้อยละ ๘๐ มีบัญชีสำหรับการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) ของตนเอง เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลและแพลตฟอร์มดิจิทัล การสร้างความไว้วางใจ การสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงทางเครือข่าย รวมถึงด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างรากฐานการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัลที่แข็งแกร่ง^{๒๓}

ล่าสุด เวียดนามได้เริ่มก่อสร้างศูนย์จัดเก็บข้อมูลแห่งแรกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๔ ศูนย์จัดเก็บข้อมูลแห่งนี้สร้างเป็นรูปแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่มีความปลอดภัยของข้อมูลอย่างสูงตามมาตรฐานสากลและน่าไว้วางใจ ในความปลอดภัยมากกว่าศูนย์ข้อมูลของบริษัทต่างชาติที่ให้บริการจัดเก็บข้อมูลออนไลน์ในปัจจุบัน ได้แก่ ไมโครซอฟท์ กูเกิลและอะเมซอน^{๒๔} จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสทำให้เห็นว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญ

^{๒๓} “เวียดนามจะเปลี่ยนประเทศสู่ ‘ดิจิทัล’ ผงาดเวทีโลกใน ๕ ปี” ใน https://www.xinhua.com/eco/111322_20200604 (๔ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^{๒๔} “Vietnam’s largest data center to open next year” ใน <https://vnexplorer.net/vietnams-largest-data-center-to-open-next-year-a202034558.html> (๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

ในการดำรงชีวิตและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจส่งผลให้แผนการยกระดับสู่การเป็นประเทศที่มีความเป็นดิจิทัลของเวียดนามลงมือดำเนินการอย่างเร่งด่วน

ศูนย์จัดเก็บข้อมูลดิจิทัลแห่งแรกขนาดใหญ่ที่สุดของเวียดนามเริ่มการก่อสร้างแล้ว
ณ ไฮจิมีนห์ Hi-Tech Park

ที่มาของภาพ : <https://vnexplorer.net/vietnams-largest-data-center-to-open-next-year-a202034558.html>

๔. การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

Photo: Truong Huy

ตามก๊ก-ปักด่ง หรือที่คนไทยเรียกว่าฮาลองบก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งหนึ่ง
อยู่ในจังหวัดนิงห์บิงห์ ห่างจากกรุงฮานอยประมาณ ๙ กิโลเมตร

ที่มาของภาพ : “Unmissable destinations in the North of Vietnam for June” ใน <https://vietnamtimes.org.vn/unmissable-destinations-in-the-north-of-vietnam-for-june-20903.html> (๑ มิถุนายน ๒๕๖๓)

ในช่วง ๒-๓ ปี ที่ผ่านมา เวียดนามประสบความสำเร็จด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างมากและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธุรกิจสายการบิน ธุรกิจโรงแรม ซึ่งมีผู้ให้บริการในท้องถิ่นและนักลงทุนจำนวนมากให้ความสนใจเข้ามาลงทุนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี ปี ๒๕๖๒ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมายังเวียดนามจำนวนมากกว่า ๑๘ ล้านคนซึ่งถือเป็นตัวเลขที่สูงสุดเป็นประวัติการณ์ รายได้จากการท่องเที่ยวมหาศาลคิดเป็นร้อยละ ๑๒ ของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในปี ๒๕๖๓ เวียดนามจึงตั้งเป้าที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนประมาณ ๒๐.๕ ล้านคน หากแต่การแพร่ระบาดของไวรัสส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเยือนเวียดนามในช่วง ๕ เดือนแรกของ

ปี ๒๕๖๓ (มกราคม-พฤษภาคม) ประมาณ ๓.๗ ล้านคน ซึ่งลดลงร้อยละ ๔๘.๘ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว^{๒๕}

เมื่อสถานการณ์ภายในประเทศดีขึ้นในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ รัฐบาลเวียดนามเริ่มมาตรการฟื้นฟูอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรณรงค์เน้นตลาดภายในประเทศด้วยสโลแกนว่า “คนเวียดนามเที่ยวเวียดนาม” พร้อมส่วนลดราคาที่พักตามสถานที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศจำนวนมาก และมุ่งเน้นการบริการที่มีคุณภาพ ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากชาวเวียดนามที่ต้องการผ่อนคลายจากมาตรการจำกัดบริเวณเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดที่เข้มงวด

นักท่องเที่ยวชาวเวียดนามบนเรือท่องเที่ยวในอ่าวฮาลอง จังหวัดกว๋างบิन्ह
ตามมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ “คนเวียดนามเที่ยวเวียดนาม”

ที่มาของภาพ : <https://www.thejakartapost.com/travel/2020/05/17/tourists-back-in-vietnams-ha-long-bay-as-domestic-travel-opens.html>(๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

ขณะนี้เวียดนามยังไม่พร้อมเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หากแต่ รัฐบาลเวียดนามกำลังพิจารณาเกี่ยวกับเรื่อง “การเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสองประเทศ” (Travel Bubble) ที่อาจจะจัดทำข้อตกลงร่วมกับบางประเทศโดยเฉพาะประเทศที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวรายใหญ่ของเวียดนาม ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ล่าสุดรัฐบาลเวียดนามกับรัฐบาลญี่ปุ่นได้เปิดการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องการเดินทางระหว่างสองประเทศ ได้ข้อสรุปว่าตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายนนี้ นักธุรกิจชาวญี่ปุ่นจะเริ่มเดินทางไปยังเวียดนาม ขณะที่การอนุญาตให้ชาวเวียดนามเดินทางไปเยือนญี่ปุ่นยังคงอยู่ระหว่างการเจรจาทกลงกัน^{๒๖}

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามคงจะให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง จากการเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญของประเทศ ประกอบกับการมีจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ โดยมีทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคภูมิอากาศแตกต่างกัน และสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบชนิดต่างๆได้ ตามเอกลักษณ์ของ

^{๒๕} “เวียดนามเผย นทท.ต่างชาติลดลงเกือบครึ่งในช่วง ๕ เดือนแรก” ใน https://www.xinhua.com/eco/110564_20200601 (๑ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^{๒๖} “Japan Vietnam to ease mutual entry restrictions” ใน http://www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/20200615_23(๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓)

สถานที่แต่ละแห่ง ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความเสี่ยงในการก่อการร้ายมีโอกาสเกิดขึ้นได้ค่อนข้างน้อย มีการจัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ โดยผู้จัดเป็นทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายเอกชน อีกทั้งการขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่ได้รับการปรับปรุงศักยภาพมากขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ในเวียดนามมีสถานที่หลายพื้นที่ยังไม่ได้ถูกค้นพบซึ่งสามารถใช้สถานที่เหล่านี้เป็นโอกาสให้เกิดประโยชน์ เพื่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วัฒนธรรม “wanderlust” ที่เพิ่มขึ้น กระตุ้นให้เยาวชนเดินทางและเที่ยวชมการใช้สื่อออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น เช่น facebook และ Instagram ช่วยเพิ่มความต้องการของคนหนุ่มสาวในการเดินทางท่องเที่ยวกันมากขึ้น^{๒๗}

โรงแรม Hanoi Golden Lake โรงแรม ๕ ดาวกลางกรุงฮานอย

เปิดให้บริการใหม่ล่าสุดเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ภายในประดับตกแต่งไปด้วยกระเบื้องเคลือบทองคำ และเฟอร์นิเจอร์เครื่องใช้ที่หุ้มด้วยทองคำ ๒๔ กะรัต รวมทั้งโถสุขภัณฑ์ อ่างล้างหน้า และอ่างอาบน้ำ หรือแม้แต่เครื่องใช้อย่างถ้วยกาแฟ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙

ที่มาของภาพ : “โควิด-๑๙ : เวียดนามเปิดโรงแรมทองคำแห่งแรกของโลก หวังดึงดูดนักท่องเที่ยวหลังฟื้นโรคระบาด ” ใน <https://www.bbc.com/thai/international-53290490> (๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การปลูกข้าวและการกินข้าวเป็นวัฒนธรรมหลักของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาตั้งแต่สมัยบรรพกาล จนเมื่อพัฒนาสู่สังคมสมัยใหม่ข้าวเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศในภูมิภาคนี้หลายประเทศ โดยเฉพาะไทยและเวียดนามซึ่งส่งออกข้าวปริมาณมากอย่างโดดเด่นจนดูเหมือนกันเป็นคู่แข่งกันในที่ ทั้งที่ข้าวไทยและข้าวเวียดนามต่างมีลักษณะและรสชาติที่แตกต่างกัน รวมทั้งพืชผลทางการเกษตรต่างๆก็เป็นชนิดเดียวกัน ซึ่งการเปลี่ยนมุมมองจากการเป็นคู่แข่งมาเป็นพันธมิตรทางธุรกิจจึงจะสามารถพัฒนาผลประโยชน์ที่จะมีขึ้นสำหรับประเทศไทย และในมิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เวียดนาม

ภายหลังจากเวียดนามเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากการตลาดแบบสังคมนิยมเป็นระบบตลาดเสรีภายใต้การควบคุมของรัฐบาล เศรษฐกิจของเวียดนามเติบโตขึ้น จากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศด้านการค้าต่างๆ อาทิ องค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อปี ๒๕๕๐ เศรษฐกิจของเวียดนามยิ่งเติบโตและขยายตัวมากขึ้น รัฐบาลเวียดนามในแต่ละสมัยที่ผ่านมากระตือรือร้นในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องพอกับความพยายามเข้ามามีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศต่างๆจนเป็นที่รู้จักและสนใจในแวดวง

^{๒๗} สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย. สถานการณ์ธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการในเวียดนาม. ใน https://www.ditp.go.th/contents_attach/537490/537490.pdf (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

ระหว่างประเทศมากเป็นลำดับ รวมทั้งจีนและสหรัฐอเมริกาซึ่งเคยเป็นคู่แข่งสงครามกับเวียดนามมาก่อนทั้งสิ้นก็หันมาสนใจและส่งเสริมความสัมพันธ์และทำการค้ากับเวียดนามซึ่งอาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลเวียดนามมีแนวนโยบายด้านการเมืองระหว่างประเทศที่เชี่ยวชาญมากที่สามารถคบหาได้หมดทุกฝ่าย

การนำเสนอครั้งนี้ทำให้ทราบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนามในยุคโควิด-๑๙ ที่มีความยืดหยุ่น ปรับตัวเพื่อรับกับสถานการณ์ใหม่ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยและเวียดนาม โดยที่ทั้งไทยและเวียดนามต่างมีการรับมือและควบคุมการแพร่ระบาดได้ระดับดีทั้งสองประเทศ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายหลังจากนี้น่าจะพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันโดยเฉพาะประเด็นอันเกี่ยวเนื่องและเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ยังไม่มีที่ที่จะสงบในเร็ววัน ที่สำคัญได้แก่ **ความร่วมมือด้านการแพทย์และสาธารณสุข** เพราะไทยและเวียดนามต่างมีประสบการณ์กับโรคระบาดร้ายแรงมาหลายครั้ง และในครั้งนี้น่าจะสามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคได้ก่อนประเทศอื่นหลายแห่ง นับเป็นความก้าวหน้าด้านการแพทย์และการสาธารณสุขที่อาจแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การสร้างศักยภาพการทำงานร่วมกัน การควบคุมการแพร่ระบาดด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญและการสนับสนุนทางวิชาการร่วมกัน ระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็งมีความสำคัญต่อการช่วยให้ประชาชนสุขภาพดี และจัดการกับความเสี่ยงต่อการอุบัติใหม่ของโรคระบาดได้ อีกทั้งสินค้าอุปกรณ์ทางการแพทย์ สินค้ายาและหน้ากากอนามัยมีโอกาสเติบโตขึ้นอีกด้วย **ความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน** เวียดนามมีได้จำกัดเพียงการลงทุนขนาดใหญ่เท่านั้นแต่มีโอกาสสำหรับนักลงทุนขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เช่น ธุรกิจค้าปลีก แฟรนไชส์ การบริการ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการรายย่อยของเวียดนามก็ได้รับการสนับสนุนให้ไปลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย ถือเป็นโอกาสที่จะได้เรียนรู้และเข้าใจธุรกิจซึ่งกันและกัน **ความร่วมมือด้านไซเบอร์และดิจิทัล (Cyber and Digital Cooperation)** เป็นแนวทางสำหรับประเทศทั้งสองในการจัดการภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์และเพิ่มโอกาสในการทำการค้าออนไลน์ โดยไทยและเวียดนามอาจทำงานร่วมกันเพื่อประชาสัมพันธ์การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเปิดกว้างไกลและปลอดภัยเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมใหม่และความเติบโตด้านเศรษฐกิจ **ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ** ตามแนวคิด “การเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสองประเทศ” (Travel Bubble) การให้นักท่องเที่ยวไทยและเวียดนามซึ่งควบคุมการระบาดของโควิด-๑๙ มีประสิทธิภาพ สามารถเดินทางระหว่างประเทศกันได้ซึ่งส่งผลดีต่อไทยและเวียดนาม เพราะต่างพึ่งพาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างมากพอสมควรที่จะพอดำเนินธุรกิจได้ในช่วงวิกฤติที่ยังไม่สามารถหาวัคซีนหรือยารักษาได้ โดยประเทศไทยมีจุดแข็งด้านการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical hub) อยู่แล้วด้วย

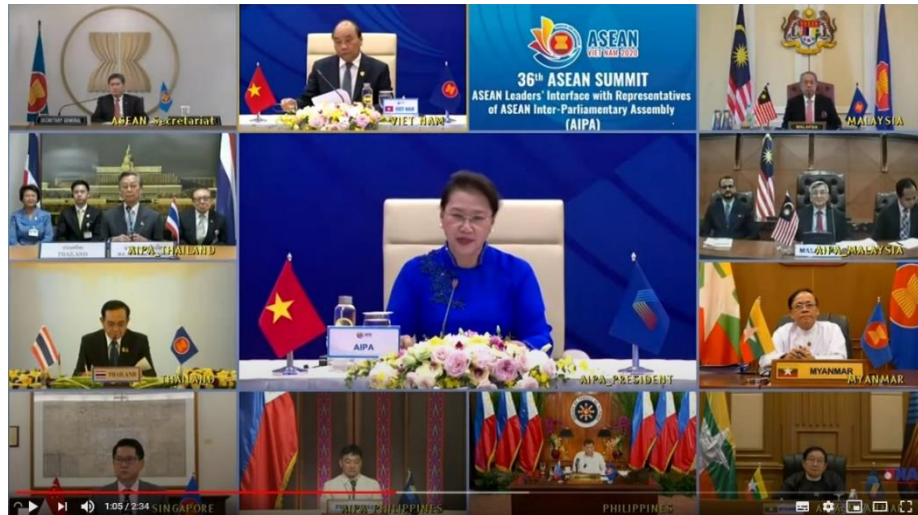
Prime Minister Nguyen Xuan Phuc and leaders of ASEAN and partners attended the online opening ceremony of the 36th ASEAN Summit on June 26.

นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนามในฐานะประธานอาเซียนกล่าวเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๖ ณ กรุงฮานอย เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในขณะที่ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมการประชุมเสมือนจริง (Virtual Meeting) ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้กล่าวว่าเป็นครั้งแรกที่อาเซียนจัดการประชุมลักษณะนี้ในรอบกว่าครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่เกิดขึ้นซึ่งบรรดาชาติอาเซียนต้องร่วมมือกัน ไม่เพียงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ยังเตรียมพร้อมรับความท้าทายที่ไม่อาจคาดการณ์ได้จากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ยังคงไม่สิ้นสุดในขณะนี้ การควบคุมการแพร่ระบาดและการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับคืนมาและสามารถพัฒนาไปข้างหน้าให้ได้เป็นภารกิจสำคัญของอาเซียนที่จะต้องร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง

ที่มาของภาพ : “PM Nguyen Xuan Phuc’s remarks at ASEAN-36 Summit’s opening ceremony” ใน <https://vietnamtimes.org.vn/pm-nguyen-xuan-phucs-remarks-at-asean-36-summits-opening-ceremony-21716.html> (๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓)

รัฐสภาไทยมีความสัมพันธ์กับสภาแห่งชาติเวียดนามในระดับดีมากทั้งรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี **ด้านทวิภาคี** ในเวลาที่ผ่านมา เวียดนามถือเป็นประเทศต้นๆที่รัฐสภาไทยมีการแลกเปลี่ยนการเยือนด้วยบ่อยครั้งและสม่ำเสมอทั้งในระดับประธาน/รองประธานรัฐสภา ระดับสมาชิกรัฐสภาที่แบ่งเป็นรูปแบบกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เวียดนามและรูปแบบคณะกรรมาธิการ และระดับสำนักงานของรัฐสภาทั้งสองประเทศ ในยุคโควิด-๑๙ อาจส่งผลให้การแลกเปลี่ยนการเยือน การศึกษาดูงานแบบพบปะระหว่างกันชะลอลง เพื่อส่งเสริมการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาทั้งสองประเทศ อาจจัดการหารือทวิภาคีผ่านช่องทางออนไลน์ (Virtual Meeting) ได้รูปแบบหนึ่ง และอาจพิจารณาความเป็นไปได้การจับคู่กับรัฐสภาต่างประเทศที่มีความมั่นใจซึ่งกันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันตามแนวคิด “การเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสองประเทศ” (Travel Bubble) ซึ่งเวียดนามน่าจะเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่มีความพร้อมระดับเดียวกับไทย

ด้านพหุภาคี รัฐสภาไทยและสภาแห่งชาติเวียดนามเป็นสมาชิกในสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศระดับภูมิภาค สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians’ Union : APPU) และสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly : APA) เป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศระดับอนุภูมิภาคและสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union : IPU) เป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศระดับโลก โดยที่ไทยและเวียดนามต่างก็ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในองค์การระหว่างประเทศทั้งหลายดังกล่าวด้วยดีตลอดมา

การประชุมหารือออนไลน์ระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

ที่มาของภาพ : “ASEAN leaders’ interface with AIPA representatives” ใน <https://vietexplorer.com/media/asean-leaders-interface-with-aipa-representatives/> (๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓)

สำหรับปี ๒๕๖๓ นี้เวียดนามในฐานะประธานอาเซียนให้ความสำคัญกับเรื่อง “แน่นแฟ้นและตอบสนอง (Cohesive and Responsive)” เมื่อต้องประสบกับการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ แบบคาดไม่ถึง ในฐานะประเทศเจ้าภาพได้จัดการประชุมผ่านช่องทางออนไลน์ (Virtual Meeting) ทั้งการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๖ และการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับประธานรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN-AIPA Interface) นายกรัฐมนตรีเวียดนามและประธานสภาแห่งชาติเวียดนามได้กล่าวกระตุ้นประเทศสมาชิกให้ปรับวิธีคิดที่ไม่ใช่เพียง “ตั้งรับ” ต้องกระโดดข้ามอุปสรรคแห่งความกังวลไปสู่ “การเติบโต” เน้นย้ำว่าวิกฤตครั้งนี้จะนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงทิศทางใหม่เพื่อทำให้ทุกคนปลอดภัยและไปต่อกันได้ สะท้อนแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเวียดนามขณะนี้ที่มีได้อยู่ภายในสภาพเดิมที่คุ้นเคย (Comfort Zone) หากแต่มีการเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงและปรับตัวพร้อมที่จะมุ่งไปสู่ความเติบโต (Growth Zone) ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ.(๒๕๖๓). “นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน สมัยพิเศษ ว่าด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)”(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/news/5230/116629>

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์(๒๕๖๒). รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๒.(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก https://www.ditp.go.th/ditp_web61

ชุดิเดช เมธิชุดิกุล.(๒๕๖๓) “เวียดนามเตรียมพร้อมทุกอย่างสำหรับการเป็นประธานอาเซียนปี ๒๐๒๐” จับตาอาเซียน (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓. จาก <http://aseanwatch.org/2020/01/06/สกว>.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย.(๒๕๖๓). มาตรการของเวียดนามในการป้องกันการแพร่ระบาด COVID-19 (รวมมาตรการสำหรับชาวต่างชาติ)(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <http://www.thaiembassy.org/hanoi/contents/filemanager/COVID19VN-Foreigner.pdf>

สำนักข่าวซินหัว. (๒๕๖๓). “เวียดนามเผย นทท.ต่างชาติลดลงเกือบครึ่งในช่วง ๕ เดือนแรก”(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก https://www.xinhuanet.com/eco/110564_20200601

สำนักข่าวซินหัว. (๒๕๖๓). “เวียดนามจะเปลี่ยนประเทศสู่ ‘ดิจิทัล’ ผนวกเวทีโลกใน ๕ ปี” (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก https://www.xinhuanet.com/eco/111322_20200604

สำนักข่าวบีบีซีไทย.(๒๕๖๓). “โควิด-๑๙ : เวียดนามเปิดโรงแรมท่องเที่ยวแห่งแรกของโลก หวังดึงดูดนักท่องเที่ยวหลังพ้นโรคระบาด ”(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จาก <https://www.bbc.com/thai/international-53290490>

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย.(๒๕๖๒). สถานการณ์ธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการในเวียดนาม.(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จากใน https://www.ditp.go.th/contents_attach/537490/537490.pdf)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์.(๒๕๖๒). CPTPP มีผลบังคับใช้ในเวียดนาม. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/502831/502831.pdf&title=502831&cate=577&d=0

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์.(๒๕๕๙). เวียดนามลงนามในความตกลงทางการค้าเสรี ๑๖ ฉบับ (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก https://ditp.go.th/contents_attach/159308/159308.pdf

ภาษาต่างประเทศ

Customsnews(๒๕๖๒). Vietnam’s exports to CPTPP countries surge. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://customsnews.vn/vietnams-exports-to-cptpp-countries-surge-10313.html>

- Dezan Shira Associates. (๒๕๖๓). *Vietnam's Economy to Grow Fastest in Southeast Asia Despite COVID-19: ADB. VietNam Briefing*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnams-economy-grow-fastest-southeastasia-despite-covid-19.html>
- Dezan Shira Associates. (๒๕๖๓). *Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates. VietNam Briefing* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html/>
- Dezan Shira Associates. (๒๕๖๓). *Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates. VietNam Briefing* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html/>
- Dezan Shira Associates. (๒๕๖๓). *Vietnam Business Operations and the Coronavirus: Updates. VietNam Briefing* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-business-operations-and-the-coronavirus-updates.html>
- Europa.(๒๕๖๒) *The EU-Vietnam agreement in 60 seconds*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-vietnam-agreement>
- International Monetary Fund. (๒๕๖๓). *Transcript of April 2020 Asia and Pacific Department Press Briefing*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/04/16/tr041520-transcript-of-april-2020-asia-and-pacific-department-press-briefing> (๑๕ เมษายน ๒๕๖๓)
- Jakarta Post. (๒๕๖๓). (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <https://www.thejakartapost.com/travel/2020/05/17/tourists-back-in-vietnams-ha-long-bay-as-domestic-travel-opens.html>
- Michishita Wataru. (๒๕๖๒). *US-China trade war sends ripples to Vietnam*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/backstories/730
- Michishita Wataru.(๒๕๖๓). *rebuild economy*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/backstories/1135
- NHK News. (๒๕๖๓). *Japan Vietnam to ease mutual entry restrictions*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก http://www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/20200615_23
- Ousmane Dione.(๒๕๖๓). *Digital Economy in Vietnam: Building the Foundations for Future Growth*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/digital-economy-vietnam-building-foundations-future-growth>
- Ralph Jennings. (๒๕๖๓). *Vietnam Using Mask Diplomacy to Fortify Foreign Relations*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/vietnam-using-mask-diplomacy-fortify-foreign-relations>
- Rodion Ebbighausen.(๒๕๖๓). *How Vietnam is winning its 'war' on coronavirus*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จาก <https://www.dw.com/en/how-vietnam-is-winning-its-war-on-coronavirus/a-52929967>

- Veronique Maeva Fages. (๒๕๖๓). *Here are 4 ways Viet Nam has managed to control COVID-19.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/vietnam-control-covid-19>
- Vietexplorer. (๒๕๖๓). *ASEAN leaders' interface with AIPA representatives.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://vietexplorer.com/media/asean-leaders-interface-with-aipa-representatives/>
- Vietnamtimes (๒๕๖๓). *PM Nguyen Xuan Phuc's remarks at ASEAN-36 Summit's opening ceremony.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://vietnamtimes.org.vn/pm-nguyen-xuan-phucs-remarks-at-asean-36-summits-opening-ceremony-21716.html>
- Vietexplorer. (๒๕๖๓). *Vietnam's largest data center to open next year.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จาก <https://.net/vietnams-largest-data-center-to-open-next-year-a202034558.html>
- Vietnam Times. (๒๕๖๓). *Unmissable destinations in the North of Vietnam for June.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://vietnamtimes.org.vn/unmissable-destinations-in-the-north-of-vietnam-for-june-20903.html>
- Vietnam Times. (๒๕๖๓). *Policies for Vietnam to catch opportunities from EU market after EVFTA and EVIPA.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://vietnamtimes.org.vn/policies-for-vietnam-to-catch-opportunities-from-eu-market-after-evfta-and-evipa-21322.html>
- Vietnam Times. (๒๕๖๓). *Vietnam's National Assembly approves EU – Vietnam Free Trade Agreement.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก <https://vietnamtimes.org.vn/vietnams-national-assembly-approves-eu-vietnam-free-trade-agreement-21169.html>
- VNExpress. (๒๕๖๓). *WHO approves made-in-Vietnam Covid-19 test kit.* (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จาก <https://e.vnexpress.net/news/news/who-approves-made-in-vietnam-covid-19-test-kit-4090402.html>